

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 6(236)•2021

чэрвень

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, доктар філалагічных навук, прафесар

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІУЧАНКАЎ, доктар філалагічных навук, прафесар

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, галоўны спецыяліст
упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

А. У. БЕЛЬСКАЯ, адказны сакратар

Р. А. БАРАВІКОВА, лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь

А. І. БЕЛАЯ, доктар філалагічных навук,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт

Г. М. ВАЛОЧКА, доктар педагагічных навук, прафесар

Л. М. ГАМЕЗА, доктар педагагічных навук, дацэнт

Я. В. ЕСІС, настаўнік вышэйшай катэгорыі
сярэдняй школы № 16 г. Мазыра

М. В. ЖУКОВІЧ, настаўнік-метадыст, намеснік
дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй школы № 1
імя В. Х. Галаўко г. Бяроза

В. У. ЗЕЛЯНКО, доктар педагагічных навук, дацэнт

Т. У. ЛОГІНАВА, начальнік аддзела
метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі
Нацыянальнага інстытута адукацыі

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, доктар філалагічных навук,
прафесар, акадэмік НАН Беларусі

А. М. МАКАРЭВІЧ, доктар філалагічных навук, дацэнт

Т. І. МАРОЗ, кандыдат педагагічных навук, дацэнт

М. І. НАВУМЧЫК, настаўнік-метадыст,
намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі

А. К. ПЕКАЧ, настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, доктар педагагічных навук, дацэнт

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, доктар філалагічных навук, прафесар

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, кандыдат педагагічных навук,
дацэнт

С. Л. РУМЯНЦАВА, настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка

А. В. РУЦКАЯ, заслужаная настаўніца Беларусі

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, доктар педагагічных навук,
прафесар

Г. І. ШМАЯНKOBA, настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Магілёва

І. Ф. ШТЭЙНЕР, доктар філалагічных навук, прафесар



Заснавальнік і выдавец —

РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённая, 21, 220070, г. Мінск

тэл.: (017) 393-93-20 (адк. сакратар)

тэл.: (017) 353-03-22 (аддз. маркетынгу)

факс: (017) 257-91-49.

E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),

aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Міністэрства адукацыі інфармуе

- 3 Аб выніках заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды па вучэбных прадметах «Беларуская мова» і «Беларуская літаратура» ў 2021 годзе

Запрашаем на ўрок

- 9 Цвірко Н. Л. Анатоль Грачанікаў. «Дрымотна ціснуцца кусты...» (урок у V класе)
12 Навумчык М. І. Вывучэнне верша Любы Тарасюк «Імя Айчыны» (VI клас)
15 Беднякова І. В. Мікола Сурначоў. Верш «У стоптаным жыце» (урок у VI класе)
19 Троцкая Т. А. Беларуская літаратура пасляваенных дзесяцігоддзяў (1945—1965): агляд (урок у X класе)
25 Аляксеева Т. У. Акалічнасць (V клас)

Методыка і вопыт

- 28 Кель А. С. Комплексныя заданні на аснове тэкстаў музейнай тэматыкі (VIII—IX класы)
32 Якімовіч А. М. Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Рыхтуемся да алімпіяды

- 36 Сінкевіч І. Л. Комплексная работа па беларускай мове і літаратуры (раённы этап алімпіяды, V клас)
39 Зяткіна Н. М. Алімпіядныя заданні для вучняў V класа

Рыхтуемся да тэсціравання

- 44 Васілевіч С. Л. Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплексныя заданні № 94

У дапамогу самаадукацыі

- 48 Іўчанкаў В. І. Уладзімір Караткевіч — майстар метафары

Пазакласная работа

- 53 Карніенка І. М., Тарасева Л. В. «Трэба дома бываць часцей...»: літаратурна-музычная гасцёўня, прысвечаная жыццю і творчасці Рыгора Барадуліна (IX—XI класы)
58 Петрашкевіч Н. І. «Я любові тваёй галінка...»: жыццё і творчасць Любы Тарасюк: літаратурная гасцёўня для вучняў IX—XI класаў

Займальны матэрыял

- 64 Цётка (Алаіза Пашкевіч): жыццё і творчасць: крыжаванка. Склала Л. М. Балугева

На другой старонцы вокладкі — партрэт Віктара Карамазава (нар. у 1934 г.). Мастак А. Ю. Прынькова.

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак мемарыяльнай дошкі ў гонар Васіля Віткі на будынку па вуліцы К. Маркса, 36 у Мінску, дзе некалькі дзесяцігоддзяў жыў і працаваў пісьменнік. Адкрыццё памятнага знака адбылося 26 мая 2021 г. і прымеркавана да 110-годдзя з дня нараджэння літаратара. Скульптар Аляксандр Шапо. Фота К. К. Шастойскага.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары А. У. Бельская, В. Д. Дзяруга. Карэктар А. У. Бельская. Камп'ютарны набор А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай. Макет і верстка І. М. Кузьмянковай.

Выхад у свет 28.06.2021. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 6,02. Ул.-выд. арк. 6,02. Тыраж 1106 экз. Заказ 70. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск